

Gjerdrum-utvalget v/Inge Ryan

Innspill til Gjerdrum-utvalget fra Søndre Land og Nordre Land kommuner

Dette er et felles innspill fra Søndre og Nordre Land kommuner til Gjerdrum-utvalget.

Det ble i utsendt invitasjon av 28.5.2021 oppfordret til å komme med innspill til Gjerdrum-utvalgets vurdering av dagens forvaltning av kvikkleirerisiko.

Det ble spesielt oppfordret til i invitasjonen:

Eksempler på spørsmål vi ønsker belyst er:

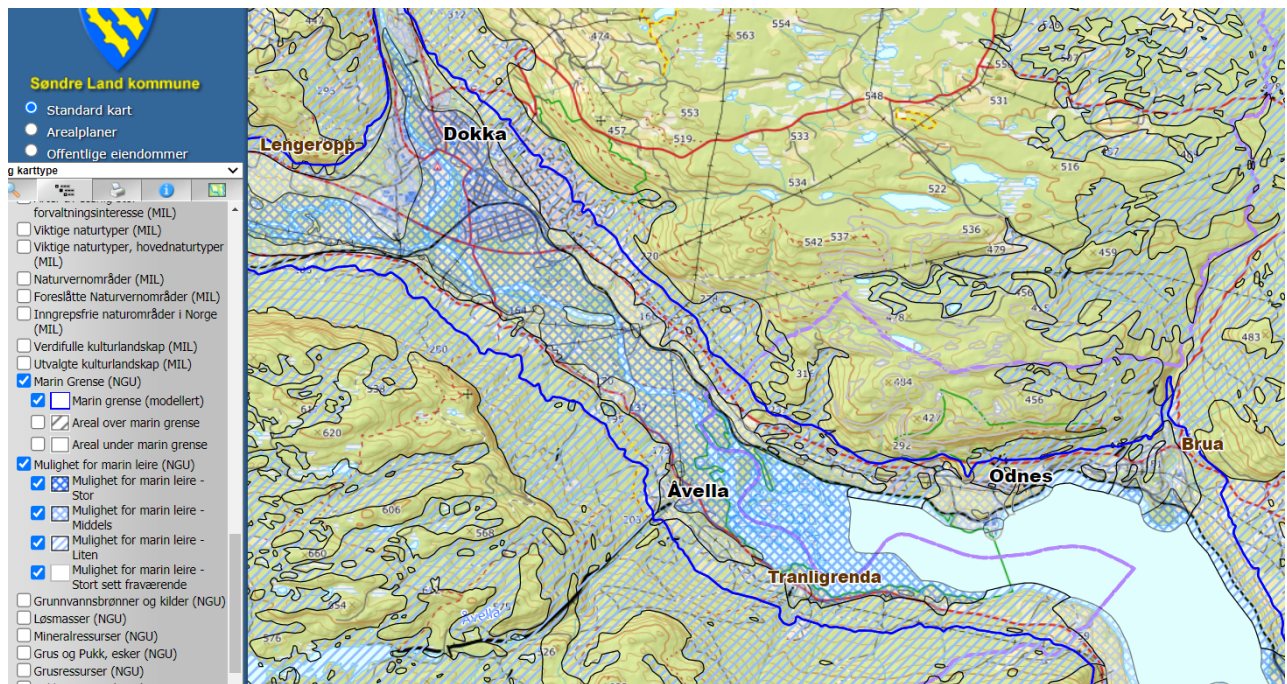
- *Hva opplever dere som svakheter i dagens system for håndtering av risiko for kvikkleireskred?*
- *Har dere konkrete forslag til hvordan systemet kan forbedres?*
- *Har dere konkrete erfaringer som andre kan lære av? Hvilke?*

Dersom dere har innspill om forvaltningen av kvikkleirerisiko utover disse spørsmålene tar vi også imot det.

Langs Randsfjorden og i området rundt Dokka er store områder under såkalt «modellert marin grense». Det er også laget nye kart de siste årene, som nylig er oppdatert, som viser mulighet for marin leire. Det råder likevel stor usikkerhet om løsmasser med leire i dette området er avsatt i ferskvann eller saltvann og hvorvidt noen områder derfor kan ha kvikkleire.

Tidligere kart har markert areal nord for Jevnaker som *areal med lite eller ingen marin påvirkning* og kommunene har derfor tidligere ikke hatt tradisjon for å inkludere sikkerhet mot kvikkleireskred i plan- og byggesaker. Så langt har NVE uttalt at sannsynlighet for kvikkleire er lav, men at det ikke kan utelukkes. Dette er forvirrende siden nye aktsomhetskart viser «stor mulighet» for marin leire over store arealer. Det er også forvirrende at store områder høyere i terrenget enn «modellert marin grense» har mulighet for marin leire.

Se kartutsnitt fra kommunens web-innsyn nedenfor med skraverte områder med mulighet for marin leire og der blå heltrukken strek er modellert marin grense ca. 200 moh:

NVEs veileder for Sikkerhet mot kvikkleireskred er utfordrende å anvende for områder rundt Randsfjorden der det ikke er gjort noen funn på marin leire tidligere, men det er store aktsomhetsområder.

Dette medfører at kommunene eller utbyggere står overfor kostbare grunnundersøkelser før utbygging, noe som er urimelig hvis havet aldri har stått inn i området og avsatt marin leire.

I Nordre Land er det jobbet siste tiden mot NVE og konsulentfirma for å finne fram til områder mest aktuelt for grunnundersøkelser. Erfaringer fra dette er:

- Kommunen får ikke økonomisk støtte av NVE eller NGU til å finne ut om områder har vært påvirket av havet, og om det kan finnes marine avsetninger her og om det videre er stabilitetsproblemer knyttet til det.
- Nevnte aktører har ikke planer om å undersøke Randsfjordområdet nærmere. Dette mener vi at de har ansvar for å gjøre siden de har innført aktsomhetskart for marin leire.
- Vi er anbefalt å bare vurdere aktuelle skråninger for områdestabilitet for ny utbygging, og ikke undersøke eksisterende bebyggelse, og ikke å gjøre veldig dype/grundige undersøkelser for å prøve å finne marin leire.
- Vi kan ikke friskmelde f.eks. hele Dokka med en forsvarlig mengde grunnundersøkelser, for det kan likevel/uansett være kvikkleire i et område ved siden av.

Det er videre viktig at det skjer en tydelig rolleavklaring for hvem som har ansvar for hva når det gjelder å avklare reell fare og hvilke framgangsmåter som skal benyttes i de ulike typer områder.

Så lenge det er en risiko for kvikkleire, og da også mulighet for kvikkleireskred, mener vi at det er sentrale myndigheter og NVE som bør kartlegge og avklare reell fare, og ikke overlate dette til kommunene. NVE har kartlagt reell fare for skred i bratt terreng i utvalgte områder i Søndre Land i 2019, noe som er svært positivt. Dette inkluderer imidlertid ikke fare for kvikkleireskred.

Vi opplever at det vies oppmerksomhet til områder ellers i landet med kjent kvikkleirerisiko, mens andre områder som rundt Randsfjorden, har liten prioritet og oppmerksomhet. Det er sikkert fornuftig prioritering, men vi ønsker likevel at områdene rundt Randsfjorden må prioriteres høyere siden grunnleggende kartlegging er svært mangelfull. Vi mener sentrale myndigheter må se på hele Randsfjordområdet som en helhet og bekoste grunnundersøkelser på strategiske punkter for å avklare den usikre kvartærgeologisk historien for området. Det er viktig at områder uten marine avsetninger kan «friskmeldes».

Vi håper derfor at hendelser som Gjerdrum-skredet kan medføre en større satsing på faresonekartlegging av reell fare og at områder som hittil er lite undersøkt, som langs Randsfjorden og i Dokka, kan bli prioritert høyere framover.

Med hilsen

For Søndre Land kommune:
Lars Harald Weydahl
avdelingsleder Arealforvaltning

For Nordre Land kommune:
Halvor Askvig
Avdelingsleder Plan, miljø, næring

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til

Nordre Land kommune